

Бурковська О. Б.,
аспірант кафедри українського прикладного мовознавства
Львівського національного університету імені Івана Франка
E-mail: olenochka444@ukr.net

РОЛЬ ІВАНА ВЕРХРАТСЬКОГО ТА МИКОЛИ МЕЛЬНИКА У ФОРМУВАННІ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЛІСІВНИЦТВА

У статті проаналізовано термінолексику лісівництва як частину природознавчої термінології, що функціонує у працях Івана Верхратського та Миколи Мельника. Виділено лексико-семантичні групи термінів лісівництва та здійснено їхній комплексний лінгвістичний аналіз.

Ключові слова: *термін, номенклатура, термінологія, природознавчі науки, лісівництво, лексико-семантична група.*

Процес формування та розвитку термінології лісівництва невіддільно пов'язаний зі становленням української термінології загалом, а найбільше – з розвитком природознавчої термінолексики.

На кінець XIX століття природописні дисципліни відчували гостру потребу у спеціальній термінології [7, с. 92]. Завдяки діяльності НТШ, зокрема працям членів Товариства (І. Верхратського, В. Левицького, І. Горбачевського, М. Мельника та інших) була вироблена «українська термінологія майже всіх природничих наук» [8, с. 2].

При НТШ працювала математично-природописно-лікарська секція, яка з 1897 р. почала видавати власний «Збірник». У передмові до його першого тому редактори (І. Верхратський та В. Левицький) зазначали: «Мусить про те наш язык виробити собі одвітну термінологію в ріжних вітах людського знання, мусить одвітно використати все багатство рідної словні, а zarazом прямувати до потрібної прецизії, яку стрічаємо в других языках, щастливіше развитих. Без тих підвалин і думати годі про ширший розвиток науки в рідній бесіді» [4].

Дослідження наукового доробку Івана Верхратського та Миколи Мельника здійснили Т. Панько, Л. Симоненко, О. Купчинський, Ю. Кобів, Л. Худаш, В. Гамалія та інші. Науковці звернули увагу на постатті Івана Верхратського та Миколи Мельника як творців українського природознавства, на їхні термінологічні здобутки у справі розробки науково-природничої номенклатури.

Проте термінологія лісівництва, вміщена в основних працях цих науковців, не стала предметом окремого аналізу, що є необхідним та актуальним.

Мета статті – проаналізувати термінолексику лісівництва як важливу частину природознавчої термінології основних праць Івана Верхратського та Миколи Мельника – одних із перших творців природознавчої науки.

Важливий внесок у формування термінологічно-номенклатурної системи природознавства зробив Іван Верхратський. Його серйозні природознавчі праці дали змогу окреслити основні аспекти розвитку термінологічної лексикографії та здійснити помітний поступ у її практичній розбудові. Як зазначав Г. Холодний, праці Івана Верхратського намітили основну дорогу, що нею треба було йти далі [10, с. 9]. Погоджуємося з думкою М. Худаша, який вважає, що праці Івана Верхратського цінні з історико-пізнавального боку як одне з джерел для дослідження процесу формування української літературної мови та науково-природничої термінології [11].

Шість випусків термінографічної праці Івана Верхратського «Початки до уложення номенклатури й термінології природописної, народної» (1864–1879), за словами Л. Симоненко, як «спроби систематизації наявної термінології та створення нової ... вважаються основоположними у справі систематизації української термінології» [9, с. 8]. Вони містять велику кількість ботанічних

назв та природознавчих термінів, зокрема термінів лісівництва, наприклад: *корінь прямий*; *корінь деревистий*; *корінь м'ясистий* та ін. [1, с. 37].

1908 р. науковець видає працю «Нові знадоби номенклатури і термінології природописної, народної, збирані між людьми», які доповнюють попередні випуски словника новими термінами. На думку автора, їх аналіз є «дуже важний і указує нам спосіб, як наш люд формує назви і як належить нам в науці нові творити вирази»[3, с. 4].

Зазвичай Іван Верхратський лише фіксує український ботанічний термін, наприклад: *Гардошинє або Бандилине. Бандилє* [3, с. 64]. Однак часто після терміна автор подає тлумачення, у якому функціонує термінолексика лісівництва, наприклад: *Багач (Радам.)¹ смолове дерево для підпалу* [3, с. 61].

Терміни лісівництва, більшість з яких виявлено в розділі «До термінології природописної», належать до різних лексико-семантичних груп і служать для позначення:

а) **типів лісу**: *Сагатий ліс (Город.) високодеревний, високопенний*; *Буківка (Вол.) букова земля, чорнява, ліпша, на ній бук а на чертежі збіжя*; *Вільхованя (Вол.) земля жовта просипкаста, ...вільшина*; *Хамник (Тх.) ... вільшиник, лозина* [3, с. 70, 80, 80, 84].

б) **частин лісу**: *Варюга (Стрв.) яма велика, глибока дєбра*; *Вершідь (РБ genit. вершеди) яруга поросла ожинником, малинником і всякими корчами*; *Стрегавиця (Гл.) багно, де мож застрячи*; *Жолобина (Х.) яма, ровина*; *яма, де збирає ся дощова вода* [3, с. 63, 63, 71, 81].

в) **видів деревних порід, їхніх частин**, зокрема:

– **особливостей, станів деревних порід**: *Бортло (Кіц.) дуплаве дерево, дупло*; *Близниця (Город.) дерево, з котрого пня в низу виростають два конарі, ніби окремішні пні*; *Зерничка (Город. plur. зернички) дерево овочне, що виростло з насіння, не щіплене*. *Зернівка*; *Лутиця (Город.) сосна, у котрої багато стрижня а мало оболони*; *Перебердовате дерево (Радам. сосна, дуб, ...) не зовсім трухле дерево, місцями здорове*; *Соснячок (Город.) мала соснина*; *Стекliste дерево (Город.)*; *Жараве дерево (Х.)*; *Сухарь (Тх.) сухий бук*. *Сушиця (Тх.) суха ялиця або смерека*; *Чемсаник (Опр.) обчемсана смерека з гуча* [3, с. 62, 62, 65, 67, 68, 70, 71, 81, 84, 84];

– **частин дерева**: *Бамбульки на грульовині (УР.)*; *Бобульки вільхові (Стрв.)*; *Будька (Ер. Вол.) будьки у сосни*; *Вітка (Бу. Радам.)*; *Гурка або кєстка (Рм.) гурка у шкоруха*; *Гусятка на лозі, на гиві (Бу.)*; *Жилюхи (утворене; пот. sing.жилюха)*; *Корнатка (Кіц.) долішина часть пня з коренем обогнилим*; *Петеруха (Чортк.) повришене листє тютюнове*; *Перебердиня (Радам.) смільняки вибрані місцями з трухлого дерева* [3, с. 61, 62, 62, 63, 64, 64, 65, 66, 68, 68];

– **речовин, явищ, які стосуються деревних порід**: *Живиця (Город.) «смола, що тече з живого дерева»*; *Облуй (Город.) лід, що топить ся і обливає галузе на деревах*; *Осмол (Радам.) в дереві (сосні) смолові місця*; *Багрянкa (Опр.) живиця смереки, що гризут*; *Жванка (Х.) або Багрянкa (Х.) живиця загула з смереки*; *Палиус (Опр.) дрібненькоє ріща до підпалу*; *Осмоли (До.) Восмілє (До.) патичє з ялиці* [3, с. 64, 68, 68, 79, 81, 82, 82];

г) **типів ґрунту, де ростуть деревні породи**: *Порохницє (До.) сипка землє чорна, легка*; *Салітрянкa (См.) «мокра земля»*; *Сіречкa (До.) землє не чорна, не біла, в ній пісковатий кремєнец (шутер)*; *Смереківкa (Вол.) землє білава, що має солуди (пліснявину), пустє се поле, низкa на нїм трава, деколи ростє смеречина*; *Солотвина (Опр.) мокрє місце не висихат, таке багно солонаве*; *Спудзянкa (Вол.) рідкa землє, порхкa*; *Спурдзянкa (Опр.) землє не урожайна, рідкa, пісковата* [3, с. 83, 83, 83, 83, 84, 84].

Роль термінів, що позначають поняття лісівництва, виконують дієслова, прикметники, прислівники, наприклад: *Защитити ся (Крс.) ... защитит ся трава на весну*; *Трупєхніти (Стру.) Струпєхніти(Стрв.) дерево трупєхніє, трупєхнівий*; *Вилкатий (Стрв.) вилката сосна*; *Чепєргатий (Т.) або розсохатий (Т.) чепєргатє дерево*; *Шєрешинатє дерево (Сл.) розложистє дерево*; *Рун, Рунок (Пдлт.), Рунчє (Яс., УР.) ...смерєковє рунчє, смерєковий рун*; *Підгалустий (Ляхн.) підгалустий, підгалуста берєза = лишє в самій горі розгалужєна берєза о пни поєдинчїм*;

Свиняковата сосна (Город.) сосна, що має малий стрижень а багато оболони; Особливий (Тх.) ялиця особлива, смерека зась инша (инча); Лохиня (Бу. на патичках росте розложисто) [3, с. 65, 71, 63, 84, 84, 70, 69, 70, 82, 60].

Виробленню термінології лісівництва сприяли праці Івана Верхратського «Спись важнѣйшихъ выразовъ з руской ботаничної термінології й номенклатури з оглядом на школьну науку в высшихъ клясахъ гімназій» (1892), «Ботаніка на висші кляси шкіл середнихъ» (1896), «Ботаніка на низші кляси шкіл середнихъ» (1905). Описуючи кожен рослин, Іван Верхратський вживає спеціальну лексику лісівництва, наприклад: *Липа великолиста ... єсть то величне дерево з короною листні густою ... В нашихъ лісахъ лучає ся звичайно лише поединци ... Листки має досить великі... / Липи ростуть швидко... Деревно м'яке і легке; Клен остролистий ...єсть то хороше дерево, доростаюче звишъ 20 м. Пень має простий, гладкою корою вкритий і корону листну оказну, густу. / Подібними суть: явір. ... росте в гірських лісахъ* [2, с. 22, 26–27].

Більшість термінів лісівництва, зафіксованих в аналізованих працях Івана Верхратського, використовують на сучасному етапі, наприклад: *високодеревний, живиця, розгалужена береза*. Часто вони зазнають фонетичної чи граматичної зміни, наприклад: *оболоня – заболонь, дерево оwoчне–овочеве дерево, галузе – галуззя, деревно – деревина*.

Іван Верхратський намагався створити українську природознавчу термінологічну систему, яка відповідала би не лише тогочасному стану науки, а й сприяла її розвитку та розбудові (через використання наявних у мові слів, новотворів, запозичень).

Щодо творення слів народномовними засобами, калькування і запозичення Іван Верхратський віддавав перевагу структурним калькам з дотриманням характерних для української мови моделей словотворення. Він трактує також індивідуальне термінотворення й активно запозичує слова-терміни, які проникли в національну мовну систему і прижилися в ній [7, с. 14]. Наприклад, у праці «Нові знадобы номенклатури і термінології природописної, народної, збирані між людьми» цікавими є позначки Івана Верхратського після деяких термінів лісівництва, де автор показує, як саме утворено ці терміни: *Живиця (Город.) «смола, що тече з живого дерева» (живь+ица); Облуй (Город.) лід, що топить ся і обливає галузе на деревах. – об+ли+ь* [3, с. 64, 68].

Зрозуміло, що терміни у працях науковця не були цілком довершені. Як писав Микола Мельник, проти опублікованої Іваном Верхратським спроби сталої номенклатури українських рослин «... підношено не раз закиди, немов би то вона була штучна, незрозуміла і тяжка для вивчення. Не перечу, що в ній подибує ся багато штучних назв ... Та помимо сього розсліджене всіх чисто народних термінів є дуже важне, бо вказує спосіб, як наш нарід творить назви, та як ми повинні поступати при витворюваню нових термінів в науці. Сього правила придержував ся Верхратський і тому його наукова номенклатура рослин є найбільше зближена до народної» [6, с. 2].

Природознавець Микола Мельник провів велику етнографічну роботу і доповнив список назв рослин. Узявши за основу наукові найменування рослин, впроваджені Іваном Верхратським та іншими дослідниками (М. Анненковим, А. Роговиним, В. Шухевичем, О. Янатою та іншими), Микола Мельник опублікував велику працю «Українська номенклатура висшихъ рослин» (1922 р.). Це був енциклопедичний словник комбінованого типу, який містив елементи пояснень і водночас глибокий аналіз ботаничних назв. Латинські відповідники і всі можливі народні назви подано із загальною вказівкою на джерело. Автор словника задекларував свою чітку концепцію «виготовлення сталої номенклатури українських рослин», сформовану на розумінні міжнародної термінології та особливих функцій народних назв [7, с. 138].

Українська номенклатура рослин, укладена Миколою Мельником, вважалася нормативною на території Західної України до 1939 р. [5].

У передмові автор наводить класифікацію рослин. Так, усі рослини Микола Мельник поділяє на дикоростучі і плекані: *Збірник ... складає ся з двох частий. Перша обіймає латинські назви дико*

ростучих і деяких плеканих рослин [6, с. 3]. Терміни дикоростучі рослини і плекані рослини залишаються в науковому обігу сьогодні. Далі науковець описує види рослин (зела, биліни, підкущі, дерева), наприклад: ... зела, себто рослини з надземним зільним гонем і річним або дволітнім коренем, що цвітуть лише раз», биліни «мають витревалі підземні (зимуючі) гони ... і з них що року пускають нові цвітучі біла; підкущі також є тревалими рослинами. Долішня частина їх біла є здеревіла, а з неї що року розвивають ся зелені галузки, що відтак відпадають ... Вони отже творять перехід від билін до деревних рослин (кущів і дерев) [6, с. 3].

Опис рослин у словниковій статті здійснено у певній послідовності. Спершу автор подає латинську назву рослини, після латинського варіанту назви вміщує український науковий відповідник, а потім фіксує народні назви цієї рослини із вказівкою на її автора, інколи місцевості, де вживають народну назву рослини і де зазвичай росте ця рослина. Микола Мельник використовує різноманітні позначки для того, щоб повідомити про час цвітіння рослини, лікарське застосування, отруйність, гомеопатичне використання рослини, її значення в народній медицині.

Найбільше термінів лісівництва фіксуємо в тій частині словникової статті, де описано місцевість поширення рослини. Для рослин, які ростуть у лісах, автор зазначає різні **типи лісорослинних умов, місця в лісі**, наприклад: *Росте поодиноким в лісах і гаях, на долинах і в низьких горах; Росте в лісах і зарісниках; На лісових луках; В тінистих лісах дуже розповсюджена рослина; На тінистих, вохких місцях, над лісовими потоками, головним у вільшинах; На вохких місцях в лісах, садах і огородах ...; В лісах межі корчами, на горбах, сухих луках; На сухих луках, на зрубках, проріджених лісах; Дуже часто на степових подлах (долинках); Росте дико на полях, курганах, в корчах і соснових лісах; Росте по мляковинах, над потоками і ріками, творить також одноцільні зарісники або гаї (вільшини); В лісах, гаях і хащах звичайна рослина; В лісах, по зрубках і запусах ...; Плекають в городах, але буває також здичіла на лісових луках в траві і на полях; Лучає ся рідко на зарісках, пісках, насипах, піскуватих стернищах; ... прорубаних лісах; На лісових мокрих луках; ... в лісах і борах; В тінистих вохких лісах; В проріджених лісах; В букових лісах; Росте поодиноким в мішаних лісах, також творить одноцільні гаї (березняки) і ліси (березини); Росте часто по сухих збочах, а рідше по луках запусах і берегами лісів; Росте часто в сухих лісах; ... в траві по лісових просіках; На мокравинах і лісових луках; В лісових потоках; ... в підгірських лісах і зарісниках; В дубових лісах; В тінистих, головним четинних лісах, також на трясовинах; В тінистих, мокрих лісах; ... в (березових) лісах і зарісниках; ... в ярах серед лісів, головним коло пеньків дерев; На лісових торфовищах; Росте часто громадним, творячи розлягли ліси, звані бучинами або буковинами. В Карпатах сягають букові ліси до висоти 1300 м над верхню моря. Росте також поодиноким в березових і грабових лісах; Росте зрідка в сухих і прорубаних соснових лісах і зарісниках; Росте в листяних лісах, хащах, ярах межі куцями; В четинних і листкових лісах; В соснових лісах, на вохких місцях в зарісниках [6, с. 11, 11, 12, 14, 15, 15, 16, 20, 20, 24, 24, 30, 30, 34, 34, 34, 35, 41, 41, 41, 41, 51, 52, 53, 60, 67, 68, 68, 69, 80, 80, 93, 93, 108, 116, 148, 165, 168].*

У цих прикладах виявляємо важливі для термінологічної системи лісівництва назви **лісу за домінуючим деревостаном**, наприклад: *вільшина, сосновий ліс, лісовий лук, буковий ліс, мішаний ліс, березняки (березові гаї), березини (березові ліси), дубовий ліс, бучини, буковини, грабовий ліс*. Особливості лісу називають також терміни-словосполучення, наприклад: *тінистий ліс, вохкий ліс, сухий ліс, мокрий ліс, розляглий ліс, листяний ліс, листковий ліс*.

Часто Микола Мельник подає більш детальну характеристику кожного **виду рослин**, наприклад: *Звичайно буває куцем до 3 м високим або деревом високим на 10 м. Мале деревце або куц; Рослина комахоїдна; ... високе деревце; Пашина рослина; Приземкуватий куцик; Плекана рослина; ... сильно розгалужений куцик; Галузистий куц; Пилякові рослини; Стовпкові рослини; Низенький ясно зелений і сильно розгалужений корчик; Дерево, 25-30 м високе; Куц або дерево до 11 м високе, звичайно від самої землі розгалужене, Корч або деревце; Одиноким у нас шпильчасте дерево, що ронить листки на зиму; ... з дикого дерева, завбільшки лісового оріха;*

... середньовисокий куц; многовидна ростинка [6, с. 12, 20, 25, 33, 35, 48, 48, 49, 61, 62, 104, 116, 148, 153, 224, 243, 282].

Значна кількість термінів у словнику є назвами **частин рослин та їхніх особливостей**, наприклад: *Молоді частини зела з цвітами; Корняка вживано ...; Розпарене, тепле листе; Ціла ростина, а головно чорні ягоди є отруйні; З корняків і насіння ...; Кору з молодих галузок варять ...; Листки вузько-лінійні, плоскі, коротші від гону; Листки рурчасті, шиловато загострені, коротші від гону; Листки півокруглі (пізніше рурчасті), нитковаті; Листки шерсткі, тонкі, півокруглі; Листки щетинуваті, округлі, трохи шерсткі; Листки плосколінійні, цибуля яйцевата, окружена побічними цибульками, червонобурої або темної краски; Листки півокруглі, значно коротші від біла; Листки широкі, еліптично-ланцетоваті; ... від котрого він ріжнить ся довшими підземними пагінцями; Гін лежачий; Пиляки вразливі, діткнені в насаді, вигинають ся до стовпика; ... на корінях дерев; Зело і корінь; Платки корони мають в собі червону живицю; Ягоди ялівцю містять у собі олієць, віск і ялівцевий цукор, ялівцева вода; ... молодих галузок; ... здеревілим корняком; Цвите ... рівночасно з розвиваючими шпильками; ... цвитучі галузки чабрика служать як корінні зела [6, с. 12, 13, 14, 14, 15, 16, 21, 21, 22, 22, 22, 22, 24, 24, 25, 40, 50, 85, 112, 141, 148, 148, 149, 153, 282].*

У словнику зафіксовано важливі для лісівництва терміни, що позначають **тип ґрунту**, на якому росте рослина, наприклад: *На піскуватих і каменистих місцях; ... на пісковато-солончаковім побережю; В збіжю на вапнистім ґрунті; На сухих вапнистих горбках і на степах межи травою; На піскуватих місцях; На степах, каменистих пісках, солончаках; На суглинковатім ґрунті; ... глинистих і піскуватих місцях; ... на каменистім ґрунті; ... на піскуватім ґрунті; ... піскуватих мокляках [6, с. 12, 15, 15, 15, 17, 17, 17, 36, 43, 43, 168].*

Багато термінів лісівництва активно функціонують сьогодні, наприклад: *зруб, проріджені ліси, прорубані ліси, лісові потоки, хаща, лісове болото, лісові просіки, лісове торфовище, лісова поляна, вільшина, сосновий ліс, ґрунт, розгалужений та ін.*

Деякі терміни у словнику мають кілька варіантів, пор.: *листяний і листковий, бучини і буковини, розлогий і розляглий*. Цей факт свідчить про те, що термінологія лісівництва перебувала на етапі свого формування.

Іван Верхратський та Микола Мельник одними з перших здійснили спробу унормувати наукову мову природознавчих наук. Вони працювали над створенням української термінологічної системи через використання наявних у мові слів, новотворів, запозичень, що не лише відповідало тогочасному стану науки, а й сприяло її розвитку та розбудові, збагачували арсенал термінів української природознавчої терміносистеми, важливим елементом якої є термінологія лісівництва.

Отже, аналіз термінології лісівництва на основі праць науковців, що працювали на етапі її становлення, дає змогу встановити зміни, які відбувалися з термінами лісівництва у процесі їх розвитку, а також зрозуміти системно-структурну організацію досліджуваної термінологіки сьогодні, з'ясувати і розв'язати проблемні питання терміносистеми лісівництва, передбачити подальші перспективи розвитку термінології лісівництва.

Примітки

1. У дужках Іван Верхратський подає місце, де подані назви вживаються.

Список використаної літератури

1. Верхратський І. Початки до уложення номенклатури й термінології природописної, народної / І. Верхратський. – Львів, 1864. – Вип. I. – 18 с.
2. Верхратський І. Ботаніка на низшій класі шкіл середніх / І. Верхратський. – Львів : Печатня Удїлова, 1905. – 238 с.
3. Верхратський І. Нові знадобы номенклатури і термінології природописної, народної, збирані між людом / І. Верхратський. – Львів, 1908. – 84 с.
4. Збірник математично-природописно-лікарської секції НТШ. – Т. 1 / [ред. І. Верхратський]. – Львів, 1897. – С. 1–6.

5. Кобів Ю. Творці українського природознавства Іван Верхратський та Микола Мельник / Ю. Кобів // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці. – Львів : Меморіал, 1992. – С. 495–511.
6. Мельник М. Українська номенклатура висших рослин / М. Мельник // Збірник математ.-природ.-лікар. секції НТШ. – 1922. – Т. 22. – 356 с.
7. Панько Т. Українське термінознавство : підручник / Т. Панько, І. Кочан, Г. Мацюк. – Львів: Світ, 1994. – 216 с.
8. Рудницький С. Причинки до географічної термінології. Вступ // Збірник математично-природописно-лікарської секції НТШ. – 1913. – Т. 15. – Вип. 2. – 16 с.
9. Симоненко Л. Формування української біологічної термінології / Л. Симоненко. – К. : Наукова думка, 1991. – 152 с.
10. Холодний Г. До історії організації термінологічної справи на Україні / Г. Холодний // Вісник Інституту української наукової мови. – 1928. – № 1. – С. 9–20.
11. Худаш М. І. Верхратський (до 125-річчя з дня народження) / М. Худаш // Мовознавство. – 1971. – № 4. – С. 65.

Бурковская Е. Б. Роль Ивана Верхратского и Николая Мельника в формировании украинской терминологии лесоводства

Аннотация

В статье проанализирована терминология лесоводства в основных трудах Ивана Верхратского и Николая Мельника как одних из первых создателей естественнонаучной терминологии, значительное место в которой занимает терминология лесоводства. Выделены основные лексико-семантические группы терминов для обозначения понятий лесоводства в рассматриваемых работах и осуществлен их комплексный лингвистический анализ.

Ключевые слова: *термин, номенклатура, терминология, естественные науки, лесоводство, лексико-семантическая группа.*

Burkovska O. B. The role of Ivan Verkhratskyi and Mykola Melnyk in the formation of the Ukrainian forestry terminology

Summary

The article analyzes the forestry terminology, used in the works by Ivan Verkhratskyi and Mykola Melnyk. The scientists were the first creators of the natural history terminology significant place among which occupies the forestry terminology. The main lexical-semantic groups of terms to describe the concepts of forestry were pointed out and the comprehensive linguistic analysis of these groups was implemented.

Ivan Verkhratskyi made an important contribution to the formation of the terminological-nomenclative system of natural history, the significant part of which is the forestry terminology. Six editions of work by Ivan Verkhratskyi «The elements of natural history and folk nomenclature and terminology formation» (1864–1879) contain a large number of botanical names and natural history terms in particular forestry terms. The previous dictionary editions were largely complemented with new terms presented in the work «New materials of natural history, folk, taken from people nomenclature and terminology» published in 1908. Based on this work the lexical-semantic terms to describe the groups of forest types, parts of forests, species of trees and their parts, types of soil on which the tree species grow were highlighted and the achievements of scientists in the field of the forestry terminology were summarized.

Mykola Melnyk made a great ethnographic work and published the work on «The Ukrainian nomenclature of higher plants» (1922), in which a large number of the forestry terminology is fixed. Basing on the scientific names of plants introduced by Ivan Verkhratskyi and other researchers, Mykola Melnyk contributed to the systematization of special dictionary of natural history terminology, an important part of which is the forestry terminology.

The research of the forestry terminology, given in the works of scholars at the stage of natural history science formation made it possible to understand the system-structural organization of the forest terminology at the present stage, to determine the changes in the forestry terminology in the course of its development, to identify problems of this terminology and contribute to the solutions of these problems, to provide the forestry terminology trends.

Key words: *term, nomenclature, terminology, natural history, forestry, lexical-semantic group.*